

Harpalus subcylindricus

Alvarfrölöpare

Skalbaggar, Jordlöpare m.fl.

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2b(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Carabidae (jordlöpare), **Släkte:** *Harpalus*, **Art:** *Harpalus subcylindricus* - alvarfrölöpare Dejean, 1829 **Synonymer:**

Kännetecken

En 7–8 mm lång jordlöpare med jämbred, något tillplattad kroppsform. Översidan är svart, ben och antenner ljusare bruna. Arten är svårbestämd, och bestämningen bör kontrolleras av en specialist.

Utbredning och status

I hela Norden endast känd från Ölands och Gotlands alvarmarker, samt genom ett fynd vid Skånes sydkust (Kåseberga 1968). På Öland känd dels från Stora alvaret från Gräsgård i söder till Frösslunda och Vickleby i norr, dels från Algutsrum, Greby alvar och Borgholms alvar på mellersta Öland. Norr om Stora alvaret finns inga fynd efter 1970. På Gotland föreligger endast några fynd från Sundre alvar 1934. Fram till slutet av 1980-talet var *H. subcylindricus* i Sverige sammanblandad med den närstående arten *H. anxius*, något som har gjort att dess biotopval och status varit dåligt kända. Ej känd från något av våra grannländer, närmast i Tyskland (Rheinland, Hessen), Tjeckien och Slovakien. Utbredd från Iberiska halvön till mellersta Asien och sydvästra Sibirien.

Ekologi

Lever på torr, öppen mark med finkornig vittringsjord (finsand eller mo) och gles, kortvuxen vegetation av gräs och örter. Hos oss dels på karga grusalvar med sparsam vegetation av fårsvingel och ölandssolvända, dels på hårt betade alvartorrängar med kort vegetation och brutet vegetationstäck med talrika markblottor. Uppträder också i likartade kulturskapade miljöer i nära anslutning till alvaret, t.ex. i igenväxande grustag och på gravhögar med sparsam vegetation. I Mellaneuropa likaledes på torra, öppna marker av stäppkaraktär, även på trädesåkrar. Liksom övriga *Harpalus*-arter en växtätare, både som larv och som fullbildad skalbagge. Övervintrar förmodligen både som larv och som fullbildad.

Hot

Fremsta hotet mot arten är igenväxning av alvarmarker p.g.a. upphörd eller otillräcklig hävd.

Åtgärder

På alvartorrängar med ett tjockare jordtäck krävs ett relativt hårt bete med kort, gles vegetation för att åstadkomma det mikroklimat som denna och andra värmekrävande jordlöpare fordrar. På dessa marker har arten därför minskat markant. Däremot erbjuder karga grusalvar åtminstone på kort sikt en lämplig miljö även när hävden är relativt svag. I längden är dock arten även där beroende av att beteshävden upprätthålls.

Litteratur

Ljungberg, H. 2002. Bete, störning och biologisk mångfald i odlingslandskapet – hotade skalbaggar i öländska torrmarker. Länsstyrelsen i Kalmar län, Miljöenheten, meddelande 2002:20.

Författare

Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2005.